

CSIKI HIRLAP

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyed évre 2 K. A hirdetésekért öleső díj szerint számítjuk. — Egyes szám ára 20 fillér.

—: Megjelenik minden szombaton. —:

Főszerkesztő:

PÁL GÁBOR

Szerkesztő:

KÁDÁR FERENC

Felolvasó szerkesztő:

Dr. GÁL JÓZSEF

A lapba zárt közlemények

és csepepdányok a szerkesztő címére (Csíkszereda, Apaffy-u. 3.) az előfizetési díjak pedig Dr. Gál József ügyvéd címére küldendők

Kéziratokat nem adunk vissza. — Nyitlér sora 20 fillér.

Kóros-állapotok.

(Jegyzetek a panama pörhöz.)

Elszomorító jelenségeket láthatunk felbukkanni úgy a köz- mint társadalmi életünkben. Nem kell nagyon kutatni esetek után, garmadával nyújlik őket minden egyes nap. Az újságok révén csak a kiemelkedőbb eseményeket tudjuk meg, de százsámra hemzsegnék körülöttünk az élet nagy forgatagában a kisebbek.

A nagy panama, kis panama, kémszolgálat, vesztegetés stb. változatokban mozgalmasan, gyorsan peregnek le előttünk az élet mozi-filmjén a maguk megdöbbentően undorító voltában az igazi események. Rémmregényes fantaszlikus és idegizgató történetek elevenednek meg és vonulnak fel szemünk előtt.

Mindenben önző célok, főleg zsebkérdések alkotják a mozgató erőt. A pénz ördöge még erősebben kikezdte és hatalmába vette az akarlagyenge, neurszténias, hisztériás emberiséget. a közéletet és társadalmat.

A pénz, a félelmetes, a hatalmas, a szuverén pénz a legkülönbözőbb elemeket együvé tudja kovácsolni, egy kalap alá gyűjteni, holott a mindennapi életben nagy választófalak helyezkednek el közöttük.

Hiányzik az a láncolat, mely az embereket együvé fűzné. A rangosztály, a polc, a fokozat kiélesíti az ellentéteket, a kasztrendszer megmaradt csorbitatlan hatalmában, de a pénznek nincs rangja, de rangot és tekintélyt ad, nincs fokozata, de egykép utána nyúl és szorongalja a kezlyűs- és a kéréskezűt, a pénznek nincs szaga és ettől eltekint olyan is, ki nem tud meglenni a legraffináltabb parfümök nélkül.

Sajnos, ahelyett, hogy a civilizáció megihettebb kapcsolatot teremtetett volna s ápollak volna az összhangzatos szellemet és mind szorosabb kötelek létesült volna a társadalom minden osztálya között: mértőföldes távolságokra elhuzódtak egymástól az emberek. Mindenki „előkelő”-nek tartja magát, mert alatta vél nálánál kisebbet. A felsőbb tízezrek elzárkóznak az alsóbb százezrek elől, ezek meg elsáncolják magukat a legalsóbb milliókkal szemben. Ebből azt a következtetést kell levonnunk, hogy a társadalom előtt vajmi kevésbe áll a tisztességes munka, a becsületes kenyérkereset. A munka — nyilván — szegény, ha valamelyes alantasabb formában végzik és a nagy nyilvánosság előtt folyik. A panamak és társai — ha sikerülnek — kevés fáradtsággal sok pénzt jövedelmeznek és a főszereplők továbbra is pöfeszkedve járnak-kelnek, ha rajtuk ütnek, vagy ki-vágják magukat, vagy elűnnek és elnémulnak.

Nálunk az erős osztályozás megvan, mert mindenki ur akar lenni, mindenki annak tartja magát. Aki fölötté áll, az imponál neki, bár tele irigységgel van iránta, akit pedig alatta vél, az semmi neki, annak az ő kegyét kell keresni.

A multak megannyi példát; a jelen legfrissebb eseményei bezzeg fényesen illusztrálják azt, hogy nem minden ember ur és csak addig volt az, míg magasan hordta a fejét, leereszkedőleg beszél ember-társaival, míg parancsokat osztogathatott, nagylábon élt, megszedített, lebilincsel beszédjével, ténykedésével mindenkit, de egyszerűben valami váratlan fordulat következik.

A felpuffantott és irigyelt nagyság semmivé zsugorodik össze. Kiszül róla, hogy csak látszólag volt ur. Kifelé annak mutatta magát és an-

nak is vették és ime máról holnapra a legkevesebb, napszámában szinylődő se cserél vele.

És hasztalan kerülnek felszínre a legrettegetesebb galádságok, hiába nyesegeti a szorgos nyilvánosság ollója ezeket a fattyuhajásokat, újabb és újabb ágakat hajltanak, vadul felburjánzanak a még vakmerőbb bitangságok.

E modern rákfene fertőzi az egészséges társadalmi szervezetet, a veszes bakteriumok beleveszik magukat erősen és romboló munkájukat irgalmatlanul végzik, fel kell rázni még idejében a társadalmat mélységes lethargiajából, hogy segítsen e feltartóztatlan látszó züllésnek újat vágni. Tisztának kell látni és tudni a közéletet és a társadalmi életet, melyekben vezető szerepe nem a ravaszság, gazság az alatomosság és erőszakosságának szabad jutni, hanem a hamisítatlan tisztességnek és csalhatatlan becsületességnek.

HETI KIS TÜKÖR.

A függetlenségi pártok egyesülése. A függetlenségi pártok fuzioja szombaton hivatalosan is megtörtént. A két párt vezére mellett és között az egyesült sereg vezérkari főnöke a régi kuruc-törzs erős és hatalmas hajlésa: gróf Károlyi Mihály. A letűnő kor politikai vezeterei között most jelenik meg az új nemzedék, amely már a mi korunk harcaiból szerzett tapasztalatokat.

Egy becsületes tiszta elvi program alapján alakult meg az erős ellenzéki párt s a személyi kérdéseket is sikerült tapintatúan és önfelelőzéssel úgy megoldani, hogy remélhetőleg többé a személyes antagonizmus nem fogja gyöngyíteni a párt működését.

A 48-asok régi vezeterei, kiket a nemzet tisztelete övezett eddig is, Kossuth Ferenc és Justh Gyula, továbbra is elnökei maradnak az egyesült új pártnak;

A „CSIKI HIRLAP” TÁRGÁJA.

Eötvös emlékezete.

Irta és a csíkszeredai Dal- és Zeneegyesület 1913 június 14-én rendezett Eötvös-estélyén előmondotta Kádár Ferenc.

„Saját javunkat szolgáljuk, ha a vezető nagy emberek emléke, eszményeink kultusza elől nem zárkozzunk el.” Sokszor olvassuk és sokszor halljuk. Sokszor gondoljuk és sokszor mondjuk. Mert sokszor igaz e mondas minden időkben. De százszor igaz ma: ez oszménytelen világ forgatagában, amikor önző csaták fegyverzaja zajlik egyesek életében, a társadalomban, politikában és művészetekben egyaránt. Mintacsak ma pattognának szét magyarhonban azok a veszedelmes rakéták, amelyek töveget nyugati filozófiák robbanó anyagával telten harca hivatják az egyéniséget a köz ellen „Bellum omnium contra omnes”. Harcaban áll ma az egyes önmagával és a környezettel. Szélső szociális elméletek víszont legyűrni iparkodnak az egyén jogait Individualizmus és collectivizmus! Két irány az élet minden megnyilvánulásában, amelyek kibeküthetetlen küzdelemben emeszik az emberi erőt, energiát. És a harc fáj, e küzdelem bánítja az embert. Állami és magán élet egyképpen kivágják e terméketlen torzalkodásból. Most eljük épen a krízis napjait. Most a legfeszültebb a harc. A politikai és művészi élet elmentes törekvéseinek hurja. És a villamos feszültség az idegesítő napjában szerezcséink, hogy jönnek evfordulók, amikor nagyjainkra emlékeztünk nemcsak kegyeleti, de nemzeti kötelességünk. Amikor alkalmunk nyílik fátidezni reg eltűnt glóriás hősök kibékítő képét, léleket, akiknek élete csupa fűség, csupa harmonia. Akiknek pályájában megoldva az egoizmus és altruizmus adánkori, de mindig újuló harca.

Ilyen alak Eötvös. Hős a Carlyl hősei közül, aki egyéniség: a tehetség, a tudás, a költői oró és eszelő képesség egyenlősége, de aki a maga életenergiáját a köz szolgálatában égőti el. Fáklya, aki elaludt a 70-es évek elején, de úgy gyuladt meg 100 esztendővel ezelőtt, hogy amíg lobog, sokaknak melegítés és világítás s hogy még maga elmeszti magát: mécses ezre kapjon tüzet tőle. És ez a tüz tovább ég a nemzeti élet apró sejtjeiben. Eötvös, a testi ember meghallhat, a szellemi, a lelki Eötvös azonban el ezerfele alakban és gondolatban... Irásai fölött elröppelhetott a szárnyas idő, a művészi formák ma lehetnek mások: de a gondolatok, a nemes szív lüktetőse ott dolgozik ma is és fog dolgozni az élet nagy erejével fogva mindenha állami és társadalmi életünk sokféle intézményében, mint alkotó elem. Ott van Eötvös a magyar kultúra széles mezején: az ő sejtök apró ezereiben: a népisoklakban, a közép és felső fokú oktatás problémáiban, az irodalom el nem múltó értékeinek ereiben, modern állami életünk hatalmas gépjének korokai között. Eötvös úgy szilott meg a XIX. század elején, hogy annak uralkodó eszméiben örökök el ne muljon. És azért gyulnak ki a tizek ez esztendőben a róms-halmos hazában az emlékezés oltárán az akadémiaolt kezdve le a kis vidéki közművelődési egyesületekig: mert írva vagyon: az igazi erő el nem vész. Átalakulnak, szétfolynak a nemzetek idegeiben a nagyok, a hősök mindig ható erőben, de pusztulás: nem éri őket. Ha volna nekünk módszerünk és eszköztünk, hogy a fáj ez nemzeti élet evolúciójának egy fázisán keresztmetszetet tegyünk és vizsgáljuk az abban munkáló elemek mielőtt, nagy a hitom, a jelen küzdelem és sikerek konkrét tényei közt sok találodnék, ami a multé, a történelemé, a nagy omboroké.

Eötvös sejtelmé a nagy lélek intúciójának csalhatatlan szava:

„Márványzóbor helyébe
Ha fenn marad nevémm,
Eszméim győzedelmem,
Legyen emlékefentem!”

Az igazi nagyság nem fél az idők mohától. A külső emlékejelek nem az Eötvösök lelkiéletének való. Ő hit, bizva-bizott eszméi diadalában s az ilhlet e a gyönyörében olvadt át nemzete külön sajátos életébe, hogy ott göröngyös útja után is táplálja eszményét: az örök ember, a humánus boldogulását. És ezért van, hogy kinegyünk ma a történelmi kincseket orzó lelkiünk számára, ki meggyünk ezen ev fordulón Magyarországra apraja-nagyja az ő néma sírjára s elzengik, elzengjük azt a dalt, amelyet ő kívánt:

„Magyar dalt, lelkesítő
Melynél a szív dobog,
Tán halva is megérem,
S keblemm beülni fog.”

S elsirjük a könnyűt, amelyet ő annyiszor hullatott:

„Dalt érdemelt, mert költő
Könyűt, mert szeretett!”

Eötvös *költő volt és szeretőtt*. Ebben a két röpke szóban sűrítette össze önmaga a saját értékét, de o ket szóban annyi mélység és annyi tartalom!

Eötvös *költő volt, író és publicista*, s hogy szeretőtt, benne van abban minden mélység és magasság, minden lendület és harcias kedv, ami csak megannyozhatja egy ember életét. Eötvös szeretőtt. És nem csak úgy véletlenül esik oda ez a szó, egyik legszóbb költeménye végére! Bónne van abban az ő egész lelke, törekvéseinek, tudományos és gyakorlati munkásságának egész értékelmélete. Nem csak szó az nála. De tettekre szlő benső szükséglet: isteni hivatás, amely fölülre jut.

Apponyi s a régi alelnökök pedig helyet foglalnak az igazgatóságban; de ügyvezető elnök s így tényleges pártvezér gróf Károlyi Mihály lesz. Szerencsés megoldás a párra s hasznos megoldás az országra nézve.

Gróf Károlyi Mihály nem tolla önmagát előtérbe; őt a politikai események sodorták múlt évi június 4-ike óta a harcok élére. Az a nemes fölléborodás, mely elementáris erőt adott neki a brutális kormány elleni önfeláldozó harcban, az ő lelkéből átragadt az egész nemzetre.

A programozás tisztasága és gazdasága lehetővé teszi, hogy a most megalakult ellenzéki párttal tartson mincénki, a ki az alkotmányos magyar nemzeti állam felépítéséhez segédkeztet akar nyújtani.

A programponokat rövidesen így foglalhatjuk össze: Az összes függetlenségi a personal-unió gondolatán felépült függetlenségi és 48-as elvek alapján állanak. Közvetlen küzdelmük tárgyát az általános választói jog megalkotása képezi. A házszabályok módosítása, az elnöki pártatlanság és jogtiszelet biztosítása. Az alkotmányon esett sérelmek reparációja. A választási visszaélések elleni hatályos jogi védelem. A szabadság, gyűlékezési, egyesületi jog, sajtószabadság legerőteljesebb biztosítása. A közélet purifikálása és a korrupció kiirása. A főrendiháznak a képviselői rendszer szellemének megfelelő reformálása. Állami önállóságunknak a külügyekben való kidomborítása. Önálló bank és önálló vámtörlet. Városok és vármegyék autonómiájának megerősítése. A törvényhatóságok demokratikus átalakítása. Szolgálati pragmatika megalkotása, független bíróságok felállítása. Katolikus autonomia megvalósítása. Szociális politika terén igazságos telermegosztás, progresszív adóztatás. Liberális és demokratikus haladás állami önállóságunk és nemzeti életünk követelményeivel. Demokratikus irányú birtok-politika. Állami uton való parcellázás és telepítés, az ország ügy agrár, mint merkantil érdekeinek gondozása. Béke az ország összes lakosai között. Horváth-Szlavonországban a jogrend helyreállítása. Alkotmányos életünk és a közéleti tisztaság helyreállítása.

Andrássy pártalakítása. Politikai körökben mély benyomást tett az a hír, hogy gróf Andrássy Gyula legközelebb zászlót bont és új parlamenti pártot alakít. Általános az a hit, hogy Andrássy lobogója alatt sorakozni fognak a politikanak mindazok a gubernemális elemek, amelyek most sem az erőszak és Lukács panamája által kompromittált többségben, sem pedig a personalunios függetlenségi pártban elhelyezkedni nem tudnak.

Köszeghy László temetése.

Lapunk múlt számában megemlékeztünk már Köszeghy László kir. mérnök haláláról, aki iránt a temetőkör óriási részvét nyilvánult meg. Az a sok koszoru, amellyel testületék és egyesek elhaltozták koporsóját, egy-egy szomorú, de virágos beszéd volt arról a számtalan jó lelki tulajdonságról, amelyek az elhunytat jellemelték. Nagy kár volt, hogy a zivataros időjárás

Eötvös szeretett. A nagy emberek szeretetével. Nem kicsinyes, önző emberi indulatokkal. De az ige értelmében „fiacskáim szerszettek egymást”. Nem ismeretek alakját a magyar nagyok pantheonjának, akinek zivert-lelkét úgy átjárta volna az evangéliumi legzebb tanítással, mint az övét. „Csak a gyöngye szereti önmagát, az erő s egész nemzeteket hord szívében.” — Széchenyi mondta, de Eötvösünk vallotta legjobban szellemének minden megnyilvánulásában. Egész nemzetet hordott a szívében: a magyar nemzetét. Nomesak. Eötvös szeretete az embert, a humanumot. Azt sirtavallotta: vajha az emberek, a fajok megértenek egymást! Vajha az egyes, mint a történeti fejlődés útján egyedített nagy szociális közösségek: az országok népei a maguk különös hivatásában megértve egymást a békés haladás áldásában viszonzott támogatásban járják az élet útját, hogy kölcsönös becsülésben emelkedjenek magasra azt, ami értékes az egyesben és nemzetekben egyaránt. Eötvös lelke lángolva lángolt az egész emberiségért, de annak szerves éltében különös becselt tulajdonított az ő fájának, s ezért különös szeretettel csüngött nemzetén. Értette, tudta, hogy a kultura mindenekelőtt átfogó karjában van az az erő, mely kicsinyes féltékenykedéseket leszorítja egyedül vezetheti a népek óráját az Isten országa felé. Azért egész pályájában a kulturember ritka típusát képviseli. Ugy gondolta: a kultura jövője egy a magyar nemzet jövőjével. Ha a magyar nemzet a művelődés útján betaglalódik az európai népek zajtó koncertjébe: akkor jövője biztosítva. Innen van, hogy nincsen politikai elősorban a kultura szolgálja. Az első felelős parlamenti kormányban ezért vállalja a vallás- és közoktatás tárcáját. S bár a viharok még sokáig tépik a már-már megállapodott hajót, az elnyomtatás korában se szűnik meg töprengeni rajta, mik is azok a tényezők, amelyek

megzavarta az utolsó utra kísérőket abban, hogy végig haladjanak vele a somlyói zárdáig.

Mi utolsó búcsúzóul köze adjuk még azt a magasaróptú gyászbeszédet, melyet Szántó Albert mérnök mondott a sirta tétel előtt:

Még alig mult egy esztendője, hogy ugyan ezen helyen mondát búcsúzó, és a sors keletlehetetlen csapása folytán immár föléd kell búcsúzzunk.

Ki himné, hogy a merészen égbe nyuló szikla valaha romhalmazz lesz, ki hitte volna, hogy acélos izmaid idomhale előtte ily tulkorán cserben hagyjanak!

Még fölünkbe cseng minden bánatot eloszlató vig kedélyed, még látom daliás alakod a munkaszatál föléd görnyedve, látlak vígan, most földresújtott családod szerető körében, még érzem kezemen baráti jobbold melegét — és már búcsúzzunk kell!

Végzetlenül az Ur bölcsessége, de mérhetetlen a mi bánatunk is!

Tán senki sem tudja oly jól, hogy a tulzot kötelességérzetnek vagy te áldozata. — Magadban hordt már a betegség csirát és mialatt fáradhatatlan buzgalommal jártad a Gyilkostó gyilkos sziklát, hogy utat építs az emberek földi léteinek boldogítására, ott építetted meg azt a másik utat is, mely neked ime a mennyekbe vezet.

Hős katona voltál, ki a harctéren szerezte végeztes sebét, de dolgoztál tovább, míg csak dolgos kezod szenvedő kör le nem lankította! — Milyen rajongással, minő odaadással csüngöttél életed e nagy feladatán és meg sem érhetted, hogy élvezhesd a becsülettel elkészített nagy munka gyönyörét.

Midőn kora hajnalból naplementéig vágattad a békási szoros félelmetes szikláit, nem gondoltál arra, de sajnos, im valóra vált, onkezeddel emeltél soha nem múló sziklába vesett emléket munkás életednek! Az a sziklába vájt ut megőrzi emléked mindörökké és én hiszem, hogy ott írott betűk is felidéznek majd szerető emlékedet!

Soha életedben nem tettél rosszat senkinek sem, azonban most nagy bánatot szerzettél.

Nincsen vigasz arra, de látva nap-nap után elviselhetetlen fájdalomaidat, jól esik tudni, hogy most már nem jár semmid, most már pihenve szüveget-heted eddigi lázas álmaidat.

A legjobb baráttól, a legonzetlenebb kártartól búcsúzzom, édes Laci! Isten veled, legyen pihenés édes, szerető emlékedet soha nem felejtjük! Isten veled!

TANÜGY.

A főispán és a neptanító. Politikai körökben feltűnést keltett Jankovich Béla kultuszminiszternek a képviselőházban tett ama kijelentése, hogy a neptanítókat egy tervevel reformja szerint ezental a főispánok fogják kinevezni. Főként azért kifogásolják a miniszternek ezt a tervét, mert azt a célt látszik szolgáltni, hogy a tanítókat ezután politikai pártállásuk szerint válogathatják ki.

A politikai perverzítás, mely orgiáit üli mostanában, álcsonnott ezzel immár a kultura területére is. A

a magyart a művelődés útjain emelik. A kinyegzés idejében újra kezébe veszi a közműveltség irányítását s mint kultuszminiszter lerakja a magyar közoktatás alapjait. Elrendeli a kötelező népoktatást, szervezi a tanítóképzést, foglalkozik: az egyetomi élet kérdéseivel s problémákkal vet fel a középtomi oktatás mezején, olyanokat, hogy még ma is a jövő álmaként lebegnek előttünk. „Ami legműveltebb lelki, legnemesebb erzei nemzetedpedagógusának, ami nagy Eötvösünk kiállt fel Schneller professzor, valahányszor vele foglalkozik s faj neki, hogy törvényjavaslatát, mellyel vezető szerepre emelkedtünk volna a középiskolai reform terén, az akták között hagyták. Pedig a fejlődés irányja az egyeni képességet inkább latba vető funkcionális iskolatípusnak kedvez s ammi bizonyos, ha Eötvös eszméi megvalósulhatnak, a középiskolából az egyetomiro átépés nem járna olyan zökkenővel, aminő a tanulóknak nagy százalékát ma kísér.

De nem lehet feladatunk. Ot o tervek fonalán érdemileg mérlegelni. Az egész Eötvös nagyságát egy halvány vonalú arekebe beszorítani nehéz. Ammit azonban meg kell itt állapítanunk: aminálunk Eötvös szellemének örökei nem tamadnak, amig a magyar politika a pusztító partusak alantors területeiről a kultura igaz, megértő szolgálatára nem emelkedik, addig mindig azükséges lesz nagy magyar lelkeknek találkoznii ott a Gontó partján idegenbe szánni rá egy küzdelmes életet arra, hogy kimutassuk: igen, van, van létalapja ennek a viharverte nemzetnek a Duna partján. O, ha ön azt a kézszeritnem nézom, az Eötvös és a Szalay József kézszeritását, a bujdosók baráti nagy elhatározását a 48-ii vihar után — felsajdul a lelkem: mért, hogy nekünk már ilyen magyarjaink nincsenek?

Mért, hogy oly ritka az angolban kiút szelvede

pártpolitikai üldözésnek valóságos programját fej-tette ki ezzel kapcsolatban Jankovich Béla közoktatási-ügyi miniszter a maga reszortjában. Telhat azt az egyetlen egy helyet, a nemzeti műveltségnek és magyárosításnak miniszteriumát is inficiálni akarják a pártpolitika bacillusával.

Cinikusabb merényletet elképzelnii sem lehet emélt. Ez a kormány ki akarja a tanítókon keresztül meg a jövő nemzedékből is irtani a szabad gondolkodást, a nemzeti érzelit s a függetlenség iránti vágyat.

A középiskola reformja. Ugy értesülünk, hogy a miniszter idők multán egy másik reformtervvel is a nyilvánosság elé lép és ez a terv már nem bántó, mert azon a nyomon halad, amelyet maga ez iskola-faj tapodott ki új tanári nemzedékének mélyre ható munkájában. A középiskola ha elmaradott, eddig se maga volt az oka, hanem a siketfúló kormányok. A kultuszminiszternek az volna a szándéka, hogy a mai középiskolai oktatást gyökerestől átalakítja. (Miatlan már ugvis átalakult sokakban.) Jankovich Béla a mai középiskolai oktatást teljességgel elhibáztattnak tartja, mert azt, szerinte, nem felel meg többé a modern és praktikus kor követelményeinek. A miniszter azt akarja, hogy a holt formák és szabályok helyett az érzelkeltető és szemlélettő tanítás honosodjék meg, s a memória túlterhelése helyett a gondolkodást fejlesszék ki s a képességet, a mely föl tudja fogni a lényegét, a tényt.

Az alsóbb osztályokban csak napi három, a felsőbb négy osztályban pedig napi négy óra volna a tanítási idő. A latint a négy alsó osztályból felkutatónbőlnék és csupán a négy felső osztályban tanítanák. De az első gimnáziumban megkezdődőnek már a német nyelv tanítása, a melyre, mint gyakorlati és hasznos ismeretre a miniszter igen nagy súlyt kíván vetni. A németet sem gramatikából tanítanák, hanem elő beszéddel. A természetudományokat kizárólag a felső osztályokban tanítatná a miniszter és rendkívüli nagy súlyt vetne a magyar történelem tanítására.

A „mozi” megrendszabályozása.

Az újabb kor legesodálatalosabb találmánya a mozgófénykép népszerűi terjeszkedése megrendszabályozás előtt áll! Felesleges ennek a gyönyörű találmánynak népszerűségét méltatnunk, mert hiszen nemesak Magyarországon, de mondhatnánk az egész modern világban rajja lett az emberiség Edison csodás elméjének, a mozgófényképek népszerűi nyolvén a „mozi” elterjedése és népszerűsége révén.

Nem szabad ennek a találmánynak horderejét kicsinyelnünk, főleg pedig nem szabad a mozgófénykép-ipart, mint valami komédia tárgyat kezelnünk, mert amilyen melyreható eredményeket tud felmutatni ez a találmány a nép és főleg az ifjuság lelkiületének hátrányos befolyásolása körül, epugy esodálatos eredményeket lehet volé olnerni a népművelés, a népoktatás előnyös irányíthatása tekintetében is.

Eppen itt van az a pont, amellyel az alkalommal néhány sor keretében komolyan foglalkozni kívánunk — most különösen — amilől arról értesülünk, hogy a belügyminiszteriumban komoly megfontolás tár-

baratságnak az a felemelő képe, mely a két hősi lelket az iskola padjaitól 64-ig Szalay halálaig összfűzte? Most illjék ungen Szalay születésének is századik évfordulóját. S jól esik, hogy a megemlékezés kögyletös tüzével, az o proukjára is ravilághatunk, aki ha nem is vágott olyan mély barázdát a magyar mult kalaszos tomájára, de egy célt s szintén a tudomány és irodai képesség fegyverével szolgálta nemzetet. A publicistika, történelemboleslet művelése terén találkozunk mint a toll hatalmas forgatóit is. Eötvös és tekintetben is egyikeit alkototta meg a magyar szellem legzebb alkotásait akkor, amikor a XIX. sz. uralkodói esz meit vizsgálva a szabadság, egyenlőség és nemzetségek elveinek történeti kereteket bontó és szervező mélyérő-oreszedtek. Mint költő azonban a magyar szépirodalom borkeiben is elő nem hervado koszorút font homloka köré. És itt megreszket a toll a kezünkben. A gyengeség orreje fog el. Mily széles és szinos az a világ, amelyet a költő Eötvös bejért. És mily nehéz nekünk azt a világot a szavak varázásával megjelöntenii akkor, amikor hivatott tollak, egy Koboz és mások rajzoltak szobbnel-szöbök képkeket o búvós tájakra! Am követni a költőt a gondolatok ronggetegébe, az emberek köze s ebbe az olornyedt, felbarbár országba amely az egész emberiséghez képest vajmi kis szorúnok tetszett az o nemusen érző szívének: fölemelő és esabító. Mert bar az egész emberiség sorsán jajgatott a hurja, azt a földet, azt a népet vonta ho kültészetek legzebb sugraival. De nem a szó közönséges értelmében a magyar o, ami sokszor üres magyartoskodásban nyilvánul. Fajának nem hagyományos nevezetét és orkölcsait tolmácsolta s nyelve, stílusa se o magyar néplelek örödeüegere vall. Új érzelket és új fogalmakat dobott a közölobbe az irás hatalmával, ahogy az egy Széchenyi korában kellett. Szilveszter és

keregből forró víz erupciója volt észlelhető. Egyik bulgári községben borzalmas volt a pusztulás. 350 ember esett áldozatul a rengésnek és általa közvetve előidézett tűzvésznek.

— Harmadik osztályú kocsi a gyorsvonatoknál. A Máv. igazgatósága néhány gyorsvonatot harmadik osztályú kocsiakkal szereltett fel. Osztról kezdve pedig valamennyi gyorsvonat harmadik osztályú kocsiával fog járni. A nyugati pályaudvar harmadik osztályú várótermét megnagyobbsítják, beburkolozzák s ez a váróterem a gyorsvonatok harmadik osztályú utasai részére készül.

— Felvétel a csikszeredai közs. polg. leányiskolával kapcsolatban Internátusba. — A V. K. M. 1744—1912. sz. a. jóváhagyott szabályzat értelmében a 20 tanulóra berendezett internátus célja elsősorban a vidéki intelligens csikmegyei székely szülők leányait egészségesen elhelyezni, a növendékeket szakavatott vezetés mellett gondos felügyelettel és szeretettel párosult nevelésben részesíteni, hogy azok hazafias, vallásos, művelt, kötelességludó, házias, magyar nők váljanak. Az internátusban a lakást, fűtést, világítást és nevelést a növendékek ingyen élvezik, az élelmezés költségeit — egy iskolai évre 360 koronát, mely összeg 36 koronás havi előleges részletekben fizetendő — a szülők hordozzák. A felvételtől folyamodó tanulók kötelesek bélyegtelen írásbeli kérésekkel születési iskolai bizonyítvánnyal felszerelve, minden tanév végén, de legkésőbb július 31-ig a csikszeredai községi polgári leányiskola igazgatóságához benyújtani. A benyújtott kéréseket az iskola tanfelügyelője július hó első felében elbírálja. Az így eszközölt felvételek jóváhagyásáig véget a magánjogú igazgató-tanácsához terjesztetnek föl. A felvételnél az internátus régi kifogástalan magaviseletű, szorgalmú és előhaladást tanúsító tanulók előnyben részesülnek. Az internátusba felvett tanulókat egészségi szempontból a tanév elején az intézeti orvos megvizsgálja. Bontlakók csakis teljesen ép és egészséges tanulók lehetnek. — A felvett tanulók hat hétre terjedő használati idő szerint minden szükséges felhőnnyel és ezen kívül minden időszakra megfelelő felső ruházattal ellátandók. Minden tanuló külön ágyneművel, éjszaki szekrényel, ruhaszekrényel, dolgozóasztal, székkel és könyvtárral, fiókkal nyer. Az ágyakban csak ágyneműt lehet, ágyneműről a tanulók maguk latolnának gondoskodni. Minden érték és penzküldemény, tehát a tanulók zsebpénze is, az internátusi nevelő-tanítónő címére küldendők.

— Mozi esték. Most csak ép azért írjuk ide címül, hogy itt is felhívjuk olvasónk, de kíváltk az ügy körül közelebbről érdekelteket mai számunk idevonatkozó cikkére. A mozi helyes irányu fejlődését szépen megvilágítják azok a sorok s meg vagyunk győződve róla: ami közönségünk is örömebbé nézne meg — ha csak úgy pihenőitl is — egy-egy tanulságos filmet, mint az olyan idegromlászt és teljesleg lejegetetjére állított és roppant közönséges trükkökkel dolgozó s érthetetlen módon üres hatást, jobban mondva idegizgatást termelő képsorozatot, aminő például szerdán este is, ha jól emlékszünk, tán Az anya képe címen lepergett. Nincs az efétekben semmi de semmi. Se tanalmai, se szórakoztató elem. Tisztán lehetetlen helyzetek erőszakos összehozása. Amolyan töltelék, aminél több a semmi. Csak használunk az ügynek, ha az ilyenekben válogatások leszünk.

— Új nemzetközi vonat Erdélyen keresztül. Kolozsvár város tanácsa újabb mozgalmat indított a gyergyófalvi vasútvonal kiépítése ér-

dekeben, mely kapcsolatot nyerve a román vasutakkal Odesszáig futna. Ezt a vonalat a Mezőségben át Kolozsvár és Szászrégen között javasolta elvezetni. Minthogy e tervszerint építendő második erdélyrészi fővasut vonalról a magyarvidékek szintén el lennének zárva, a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara szerdán tartott rendkívüli közgyűlésében állást foglalt vele szemben. Bürger Albert elnök indítványára kimondta, hogy a főlegyes csatlakozást, mi huszonegy éven keresztül szorgalmazott, kémi fogja Beóthy László keresk. miniszterrel, azonban nem a Marosvölgy és Marosvásárhely vidékeinek megkérülésével, hanem ezek érintésével. Az elágazásokat Erdély közepére, magyarlaktá vidékekre javasolja tenni, hogy a Torda, Marosludas, Marosvásárhely, továbbá Tordaanyos, Alsóhéher, Kisküküllő és Marostordavarnegyék, valamint a Székelyföld ahhoz közelebb jussanak. Rövidíteni kéri a székely körvasut vonalát Kolozsvár felé a Kece—Aranygyéres közötti rövid utvonall átágazásával. Erdély ezen részén alakult ki véleménye szerint az a csomópont ahol a kolozsvár—brassói és aradi vonatok akadálytalanul közlekedhetnek a Marosvölgyen fővezető második nemzetközi fővonalba. A kamara memorandumában figyelmezteti a kormányt és a nagyközönséget arra, hogy óvakodjék a negyven év előtti elkövetelt hibás vasuti politika megismétlésétől. Akkor az első fővasutvonalat a székelyeket merőben elkerülte s ezzel Erdélyben a magyar hegemonia erősségeit aláásták. A második fővonalnak — mondja a kamara — a magyarság jogos követeléseit kell kielégíteni, emiatt magyar gazdasági és kulturális érdekek szolgálása végett, valamint azért, hogy a külföldi utas Erdélybe lépve ne tévedjen meg és ne lássa országunk keleti részét ezután is idegenek által elfoglalt területek. A javaslatához való csatlakozásra a kamara az erdélyrészi érdekeltseget is fölkeri.

— Pályázat a Goldberger-alapítvány összegeire. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tájékoztatása céljából, köztudomásra hozza, hogy a Goldberger Erzsébet által 1867. év szept. 18-án Bécsben az ő-budai kéféstőgyár felvirágozásának emlékeztetőre lett alapítvány keretén 2350 koronát kitevő kamataira a kereskedelmi m. kir. miniszter ur f. évi május hó 28-án 3764. sz. alatt pályázatot hirdetett. Önagyméltósága a fenti kamatösszegekből 7 egyenkint 300—300 koronás, egy 250 koronás, összesen tehát 8 segélydíjat alakít. E segélydíjakat szakmájukban kivált, józan életű, de fiatalon elhunyt, képesítéshez kötött ipart űzött magyar honos iparos mesterek szegénysorsu özvegyei vagy szegénysorsu, de 18 évet még be nem töltött (fin, esetleg leány) árvaának fogja odaítélni. Pályázhatnak a segélydíjakra a fent említett özvegyek és árva, ez utóbbiak anyjuk, vagy gyámjuk útján. Özvegyek, kik férjük iparát folytatják, árva, kik anyjuk iparát választották életpályául s mint ilyenek segéd, vagy tanonc minőségben alkalmazva vannak, avagy ugyanazon szakmába vagy szakiskolába (felsőipariskolába) járnak, az odaítélésnél előnyben részesülnek. Árva, kik a további kiképzésük érdekében több évi támogatásra volna szükség, nem fog elzárkozni az elől, hogy a segélydíjat az alapítványi kamatok terhére az előháladás igazolásának kikötése mellett esetleg több éven át engedélyezze. Egy és ugyanazon családban özvegy és árva, illetve árva ugyanezen alapítványi kamatból segélyt csakis rendkívüli kivételes esetben kaphatnak. A folyamodványban részletezendők a cél, melyre folyamodó a segélyt igényli és a körülmények, melyek őt a segély kérésére utalják. A folyamodványhoz okvetlenül csatolandók a következő mellékletek. A.) Özvegyeknél a) a házassági levél, b) a férfi magyar honosságát, mikor és hol történt elhalálozását igazoló okmányok, c) a férj iparigazolványa, vagy annak másolata, d) a férj szakképzettségét igazoló okmányok (isk. bizonyítvány), bizonyítványi rendeltőktől, kiállítású oklevél stb. e) a férj és az özvegy erkölcsi bizonyítványa, f) szegénységi bizonyítvány. B.) Árva, kik a) az alya magyar honosságát, mikor és hol történt elhalálozását igazoló okmányok, b) az alya iparigazolványa vagy annak másolata (a fent A) alatt) c) az alya szakképzettségét igazoló okmányok, (f. fent d) alatt) d) az alya erkölcsi bizonyítványa, e) az árva születési bizonyítványa, f) az árva legutolsó isk. bizonyítványa, g) ha az árva iparösszeged a tanonc vagy ipari szakiskolai (felsőiparisk.) tanuló a tanító-mesternek a mesternőnek, iparisk. igazgatónak bizonylata arról, hogy az illető mióta van nála alkalmazásban (hányadik évfolyamra jár) és mily erkölcsi magaviselettel és előhaladással tanusit, h) szegénységi bizonyítvány. Szegénységi bizonyítványi csatolása esetén a kérvény és mellékletei bélyegmentesek. E bizonyítványi csatolása a folyamodványt küzeten feltűnően jelölendő. A segélydíj kiutalásánál fentartja magának önagyméltósága, hogy oly módokat alkalmaltasson meg, melyek a segélydíj elleni kívánt célt biztosítani a viszonyok szerint leginkább megcélolnának látsanak. A fentiek szerint szerkesztelt és felszerelt folyamodványok legkésőbb f. évi június 30-ig a kerüle-

lünkben igényjogosultak által kamaránkba nyújthatók be. Később érkezeti folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

— A néptanítók fizetésrendezése tárgyában hozott 1913. évi XVI. t. c. rendelkezései alapján a közoktatásügyi miniszter most utalja ki a felemelt fizetéseket, még pedig 1913. évi január hó 1-től kezdődő hatállyal, mihez képest a tanítók egy felévi fizetésük többletét egy összegben kapják kézhez, mely minden esetre igen jól fog majd e nehéz munkában kimerült és pihenésre keszülő dérek embereknek. Mai napig a következő tanítók utalványai érkeztek meg: Horvath Mihálynak 2000, Truca Miklósnak 1600, Rösler Jankának 2000, Csibi Péternek 1200, Ambrus Mártonnak 1600, Barra Etelkának 1800, Simon Ilonának 1200, Hangán Miklósnak 2000, Deák Máriának 1200, Székely Andrásnak 1400, Szalayné Kőszegi Máriának 1200, Ágostonne Bodeni Matildnak 1600, Cseke Ferencnek 1800, Kovács Antalnak 2000, Mihály Eleknek 2000, Györgypál Andrásnak 2000, Győrri Ignácnak 1200, Rácz Lajosnak 1400, Gergely Józsefnek 1400, Ferenc Imrénének 1600, Dobos Andrásnak 1400, Balázsné Ethes Ilonának 1200, Györgypál Bertának 1600, Ambrus Szilveszternek 1600, Bocskor Ferencnek 1400, Orbán Istvánnak 1400, Ágoston Józsefnek 1800, Kőmény Gyulának 2000, Lázár Pálnak 1800, Kocsagné Bojti Ottóliának 2000, Miklós Braikának 1600, Ruzs Nikodémnek 2000, Nedelka Jánosnak 1600, Kőltőné Józsefnek 1400, Petres Sándornak 1800, Salamon Joachimnak 2000, Székely Krisztiának 1200 és Kristó Károlynak 1800 koronára egészítették ki fizetéseik.

GSARNOK.

AZ ÉN VAKSÁGOM.

(A múlt számunkban ismertett kis vak költőleány verse)

Künn a szabadban nézdegek
Langyos, tavaszi délután,
Körüitem dal, zsi bongás, élet,
A teiken elborult csupán.
Beteg szemem az égre téved,
S fájó sóhaj kel ajkamon,
Hogy én e kicsi mindenségnek
Csak oly kis részét láthatom.
De, hah, mi ez? mi gyöngye zaj?
Vagy tán csak képezel?
Minthogy írásra fájmadárka lépne,
A zöld pázsit felett.
Halkan közelg egy ifjú lányka,
Sugár, magas a termete,
O a tavasz! nem érzi, látja,
Ruháján csillog szép szemje!
Fehér kezével simogatja,
S meg kérde tőlem: „Tetszik-e?
Előkelő szabó csinálta,
Az új divat legzebbike!”
És önfeledten, büszkeséggel
Mint ifjú párducz egy halad tovább,
És nézi, nézi szivrepesve
A divatos, szép, új ruhát...
S míg távozásán elmerengnek
Uram néked halát adok,
Hogy alkotásod nagy művéből,
Bár egy szemernyit láthatok.

Rafain Huska.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Lejebb a husárrakkal!

Mindennek van valamelyes képviselője, érdekvédője, csak a közönségnek mint fogyasztónak nincs. Kivéve éppen a hirdalpoket. Azért az a legkevésbé, amit megtehetünk, s megcéloznánk, hogy írunk. Irunk pedig jelen alkalommal az indokolatlannal magas husárrakról.

Köztudomásu, hogy mennyire leszállt az élő sertés ára, a meglévő, vagy vélt járvány miatt potyáfron adatnak el a henteseknek, akik ezzel szemben maradtak a már felszórt árak mellett. Ha kérdezték, hogy miért, arra csak vállalt vonnak: „Nem lehet leszállítani a hus árat.”

Ennek megemlítése mellett konstatálnunk kell azonban azt is, hogy a logyasztók nem járnak el praktikusan, mert lesz a kereslettel mindenkinek egyenkint és összesen módjában van hatni az árak alakulására. És engedni kell kicsit a dacosságból, a látványos fenýüzésből, pótoljuk a szükségleteket olcsóbb termékekkel, vagy más módon hozatol árakkal. A tehetősöknek is ezen eljárása tulajdonképpen figyelmes altruisztikus eszelekedet lenne, s nem ideig-óráig való eltérés a megszokott életmódtól.

Élni és élni hagyni! Sz.

*) E rovat alatt közlöltekért nem vállal felelősséget a szerk.

húnekkel telén amaz volt az első, amit könyv nélkül megamultunk. S azok a felkerekedő könyvek, amelyek egyik tanítványonknak nem régen kibuggyantak a szeméből, amikor elmondtuk, hány magyar arcon gördültek le? Oh, szebb méltatás az minden kritikánál! Hazatití fájdalunk és his reménykedésünk még két nemzeti enekünkben van annyi erővel és marcolgoló büszke tudattal kifejezve, mint a „Bucsu”-ban

„Az ég egy kinevet ad minden hazának...
Tied, hazám, egy szentelt fájdalom.”

Oh, örizzük híven o szentelt fájdalmat s örizzük híven annak a sok más értékes kincsen emlékezetét, amiket nagy embereinkben nyújtott nekünk a Gondviselés. Mert nagy kincsei ók, nagy kincse vagy te a „Batrak buzájának” oh, megőcsöüll kölönk. Te nagy szerénységgedben ósmóid győzodelmét kívántad emlékejeled. Az eszmék, az elvek azonban elmulnak. Változott idők új fogalmakat szülnek. Forgassa azt a husz kötelet, melyho nagy ólméd termékei ószo vannak gyűjtve, gondolnatid mellett ut találjuk te nagy szivedet is. És ez az, ami bennünket jobban magához ragad. És ez ma és ez lesz és legyen is ez te örök emlékejeled: az a minden sorodból felénk sugárzó és az a mindnyájunkat ószoelvasztó nagy isteni órszó: a Szeretet.

TARKASÁGOK.

A fehér madárkám megölték...

Megölték a fehér madárkám.
Pedig hogy szerettem a szegényt.
És a szárnyait kitépték mégis.
És megis összetörték apró puha csontját.
S selyem tapintásu leunge tollazatát,
hogy porzolt szíjjel a könnyű levegőbe!
És hogy sugárzott ki, hosszú piros...
pincinyke szivéből párló piros vérc!
És hogy vert, akkor is milyen hevesen vert
ritmikus veresű kis szíve!
És hogy fájt nekem látnom... hogy fájt,
mikor láttam: nem lüktetnek többé apró erecskéi
Kis fehér madárkám megölték!...
A gazok, a rosszak durva tenyerükkel széles-
szíjjel tépték.

S kis fehér madárkám szomorú megöltén
mélységes sötét gyászt öllöttem én!
S hová annyit hordtam:
Cukrot, mézet édest,
Üres a kalitka, arany rácsa véres...
Kit úgy etelgettem, simogattam gonddal:
megóvtam a szélőt, durva kéztől, szennytől...
Most hiába minden... üres a kalitka...
Kacagása nincsen... a lakója elszállt.
Magam siratom csak kihullt fészékű sirva:
verje meg az Isten, verellen ne hagyja,
durva kezük markát üsse meg a bánat,
nektek szól az átok, borus lelkek alja
akik megöltétek, vadul megtéptétek fehér
madárkámát!

Ha tudták volna tán be' drágán neveltém,
Nem ölték volna meg: *lelküismeretem.*

Ki legyen képviselő? Zsolt írja, mi csak ide-
illesztjük, mert érdemeseink találjuk rá:
„Bizonyos egyoldalúság jellemzi a mi képviselő-
házunkat. Nagyrészt földbirtokosokból és ügyvédek-
ből áll ez s a különböző szakképzettséggel bíró elem-
ek egészen hiányoznak. Mert a kvalifikált szellemi
munkás fixumos, nyugdíjas állásához van kötve s ha
képviseelőnek megválasztják, örök időre elveszti ez
állását s nyugdíjijényét is.
Tehát az állam: megyei, városi vagy magán-
hivatalnok, a középiskolai tanár, mérnök, orvos, bíró,
ügyész, községi jegyző, stb. nem igen vállal képviselő-
séget. Legfőkébb ezek közül épen a hasznavehetetlen
stréber lép fel képviselőnek azzal az előre megfont-
olt szándékkal, ami rendszeren sikerül is, hogy a kép-
viselőségből sokkal magasabb állásba térjen vissza.
Ez állat az érdemes hivatalnokok egész sorát két-
három fokon átugorja. Azután igen sok ember lesz
képviseelő, aki tulajdonképen semmiféle foglalkozással
sem bír.

Ezen úgy lehetne segíteni, hogy mindenféle fog-
lalkozásu ember számára egy ciklusra, öt esztendőre,
lehetővé kellene tenni a képviselőséget, vagyis minden-
féle tisztviselőt, tanárt, bírót, mérnököt, stb. a kép-
viselősége idejére szabadságotlának, hogy a mandá-
tum leteltével visszatérhessen régi állásába...

Arra volna szükség, hogy a parlamentet ne a
proviziós lovagok, a kijáró ügyvédek, gselteő tönkre-
ment földbirtokosok töltsek meg, hanem minden szak-
mából a legképzettebb emberek vonuljanak be.
Ma a parlament csak politizáló testület. Ehhez
nem kell kvalifikáció. A sok politizálás mellett pedig
az ország sorsát intéző sok törvényalkotás minden
vita és javítás nélkül megy keresztül, mert hiányzik
a hozzá való szakértelem"

Nem újak e gondolatok, de még nem mentek
át a közludatba. A közludat azonban lassanként méltó
lesz a nevéhez. A jó gondolat egyre terjed s végre
is tetíté érik.

446—1913. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX.
t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy
a csikszeredai kir. járásbírósnak 1913. évi V. 531.
sz. végzése következtében Dr. Tauber József ügyvéd
által képviselt Francz M. Rhanborg javára 410 K. 28
fill. s jár. erejéig 1913. évi március hó 29-én fog-
natosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 3880
koronára becsült következő ingóságok, u. m.: Batorok
áruccikkok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbírósnak
1913-ik évi V. 531. számú végzése folytán 410 korona
28 fill. tőkekövetelés, ennek 1912. évi június 24 nap-
jától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig össze-
esen 128 koronában bírólag már megállapított költsé-
gek erejéig, végrehajtást szenvedő lakásán Csikkar-
falván leendő megtartására 1913. évi június 28-ik
napjának délelőltől 11 órája határidőül kitűztetik és
ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel
hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881.
évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz-
fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén
becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előlvezendő ingóságokat mások
is le- és felülfoglaltaták és azokra kielégítési jogot
nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c.
120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszeredában, 1913. évi június hó 5-ik
napján.

Molnár Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

526—1913. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel köz-
közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak
1913. évi V. 615. számú végzése folytán Dr. Zakariás
Mánó ügyvéd által képviselt Mánya Rafael felsőlaki
lakos javára 106 korona s jár. erejéig 1913. évi április
hó 18-án fogamatosított kielégítési végrehajtás folytán
lefoglalt és 670 koronára becsült következő ingóságok,
u. m.: Szekerek és marhák nyilvános árverésen el-
adotnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbírósnak
1913-ik évi V. 615. számú végzése folytán 106 kor.
tőkekövetelés, ennek 1912. évi október hó 2-ik nap-
jától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig össze-
esen 114 kor. 24 filléren bírólag már megállapított
költségek erejéig végrehajtást szenvedő lakásán Csik-
szepvázen leendő megtartására 1913. évi július hó 1
napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik, és
ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivat-
nak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi
LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés
mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron
alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előlvezendő ingóságokat mások
is le- és felülfoglaltaták és azokra kielégítési jogot
nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120.
§-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszereda, 1913. június 6-ik napján.

Molnár Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

Szám. 6411—913. mj.

Hirdetés.

Közhírré tesszük, hogy a csikszeredai föld-
műves iskola igazgatójának jelenlegi lakóházául
szolgáló épületet a vele szemben levő kis mel-
lékkeliséggel és a hozzákapcsolt természetben
már ki is jelölt udvar és kerttel együtt folyó
évi június hó 29-én délelőltől 9 órakor igaz-

gatóságunk irodahelyiségében határozatlan kez-
detű és lejáratu időtartamra zárt írásbeli s ezt
nyomban követő nyilvános szóbeli árverésen
bérbe fogjuk adni.

Az épületek lakható állapotban való helye-
zéséről s a kerítések felállításáról magunk fo-
gunk gondoskodni, átalakítási költségek hordo-
zására azonban nem vállalkozunk.

Bérbe venni szándékozókat felhívjuk, hogy
minden feltételüket magában foglaló s az aján-
lott bérösszeg 10%-kával felérő banatpénzzel
előtölti ajánlataikat az itt idősig igazgatóságunk-
hoz adják be, mert a később érkezőket nem
fogjuk figyelembe venni.

Csikszereda, 1913. évi június hó 20-án.

Csikvármegye magánjavalnak
Igazgatósága.

Nagy üvegraktár

Tisztelettel van szerencsém értesíteni,
az igen tisztelt házi asszonyokat, hogy a
gyümölcs elrakási idényre nagy üvegrak-
tárt rendeztem be és ott kapható minden-
nemű dunsztos, befőttes, ugorkás, ugy-
szintű ezekben a fajtákban légmentes záró-
fedéllel is kaphatók. Nagy választékot tar-
tok még szép kerti golyókban is minden
szinben.

Tisztelettel:

Potoczky Andor.

Szalón- és 4 szobásbutor

elkölthetés mia. olcsón eladó. Cim meg-
tudható a Kiadóhivatalban.

Tyukszem,

börkeményes, szemölcs 48 óra alul. oltinik
a „Cannabin” használatá után. Üvege 1 koron,
postadíjjal 1.40 K. Három üveg bérmentve 3 K.

Excelsior

híntőpor 48 óra alatt olmasztja a kéz-, láb- és
hónaljzadást 1 doboz 1 K, postadíjjal 1.40 K
3 doboz bérmentve 3 korona.

Takarmánymész

hizlalásra legalkalmasabb (40% foszposzavat
tartalmaz), mellyel a disznóknál nagyon könnyen
300 kilo hizlalási súly érhető el. Alkalmazható
azonfelül baromfi borjúk, juhok, marhák, ősrök
és lovaknál 4% kilo ára, mely hónappokig elég
5 kor. 80 fillér utánvétel bérmentve. Utánvétel
vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi:

Dr. Fleisch E., „Korona”-gyógytár Győr

KIADÓ

üzlethelyiség és lakás

Gál József takarékpénztári igazgató
tulajdonát képező s a Kossuth L.-u.
6. szám alatt levő e me l e t e s
k ó h á z, melyben most

Niszai Fivérek cég üzlete van

folyó évi 1913. évi október hó 1-ére
üzlethelyiséggel, lakással és az ősz-
szes mellékkeliséggel együtt kiadó.

Legfinomabb,

elszaklthatlan, francia „Mimi” férfi
gummi-övser, 1 ucat 2 kor. 50 fill,
2 ucat 4 kor. 50 fill, 3 ucat 6 kor.
Pérez előzetes beküldése mellett
portó 30 fill. — „HEZ” Budapest. VIII.
Losonci-utca 13. sz. — Diszkrét szétküldés.

PARFUMERIE „HEZ” ILLATSZERTÁR
Háztartási, kozmetikai, kötszerészeti cikkek nagyraktári,
nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII. Losonci-u. 13.

Reklámunk óriási eredménye
újabb reklámakcióra esztendő, melynek nyomán tisztelt
közönségünknek még nagyobb előnyöket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk:
1 csoport 2 korona 50 fill. (19 drb.)
1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfenomító
1 drb. francia szappan (bármely illatban)
1 üveg francia parfüm (bármely illatban)
1 üveg francia brillantín (bármely illatban)
1 könyv (60 lap) angol powderpapír
1 csomag dr. Haidler-léle fogpor
1 drb. francia fogkefé (csontnyéllel)
1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor
1 üveg valódi Johann Maria Farina kölnivíz
10 drb. szekércny-, ruhaillatosító (francia Sachet-lap)
összesen 16 darab 2 kor. 50 fill. Portó 50 fillér.

Szállítások naponta esztendőnként utánvétel mellett.
Nagy koronán aluli megrendeléseknél portómenteskedés
csalódból celszerű a pénz előbe beküldeni (lohet helyegyek-
ben is), így a portó 50 fill, utánvételless szállítással 84 fill.
Csonnagolási költséget nem számolunk. Tizenhat oldónas
illatszer és háztartási értesítőket kívánságra ingyen
és bérmentve küldjük.

Máma legjobb és legolcsóbb sörök csak a
sörgyárban

kaphatók. — Gyártelep és iroda:
Gál Ferenc
— gőzsörgyára Csikszeredán. Telefonszám 36. —

Madártani állomás Zsögödön.
Elvállalja magyarhoni madár és tojásgyűjtomé-
nyek, vagy egyes darabok meghatározását,
madarak szakszerű, természetű kiűtését.
Megnyilt: 1912. évi október hó 1-én.
SZEMERE LÁSZLÓ
a zsögödi Madártani Állomás tulajdonosa.

Kifogástalan minőségű tiszta erdélyi hegyi borok legjobb beszerzési forrása:
Keleti L. szőlőbirtokos és bornagykereskedő Szászsebes

BORÁRJEGYZÉK:

	Árak III.-ként.	Saját termésű fajborok:	Árak III.-ként.
1912. Erdélyi asztali fehér (ásványvizhez való,	K 65.—	O-Rizling jó zamatu, finom	K 100.—
1911. " " kellemes üdítő	" 75.—	O-Som (Furmint) kitünő, zamatos, erős	" 110.—
1911. Erdély, marosmenti, lágyabb, kitünő asztali, erős	" 85.—	O-Muskatály, kellemes illatu, zamatos, erős, csemegebor	" 120.—
1905. Pecsényebor, paleokelti, erős, zamatos	" 90.—	Vörös, ó-burgundi gyógyító hatású	" 100.—

Minta küldeményként legajánlatosabb 50—100 litret rendelni; 100 literen alul az árak literenként 2 fillérrel magasabbak. — Állandó összeköttetés esetén 30—90 napi hitelt nyújtok, jó tudósítás beérkezése után. A bort úgy a vevő hordójában, mint a magaméban szállíthatom. Utóbbi esetben az is utánvételezitek, de annak 8 héten belül, kifogástalan állapotban bérmentve való visszaküldése esetén, a felszámított értéket visszatérítem.

Arak pincében, készpénz v. utánvétel mellett. — Feltétlenül megbízható helyi képviselők, ügynökök ajánkozását kérem.

Nagyobb üzletkötés esetén hívásra felkeresem a vevőt személyesen is.

Kérjünk mindenütt Keleti-féle bort!

Kérjünk mindenütt Keleti-féle bort!

Cigányprimás!

Király Ernő

mulat ez a címe a legújabb rendkívüli sikeres humoros gramofon hanglemezeknek.

Azonkívül „Sokszor úgy szeretnék sírni”, „Futó bolond”, „Teme és volt a faluban” stb. Darabja 2.50 fill. E hanglemezek eredeti felvételben kizárólag csakis

Wagner hangszerkirálynál

kaphatók. Budapest, József-körút 15. Alig használt nagy dupla hanglemezek óriási választékban darabja 60 fill. Legelőször javít. Árjegyzéket ingyen küld. Lemez csere.

Cselédhelyező-intézet

Csikszereván, Főtéren.

Tudomására kívánja hozni a cselédkereső közönségnek, hogy leány- és férfi-cseléd szükségletet mala bejelenteni szíveskedjék.

Teljes tisztelettel:

A Cselédközvetítő Intézője.

Olcsó Butor

Csikszereva, Rákóczi-utca 36. sz.

Ajánlja a butorvásárló n. é. közönségnek elsőrendű fa- és vasbutor-üzletet

Elsőrendű butorraktár!

Üzlet átvétel!

Tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy Szvoboda József-től (Szultán féle sarok-üzlet)

Női- és Férfi Divatáru-üzletet átvettem.

Raktáron tartok férfi-, női divatcikkeket, cipőket, függönyöket, a női és férfi-divat összes cikkeit a leggyorsabbtól a legkényesebb igényeknek megfelelően. Az olcsó áráról és pontos kiszolgálásról meggyőződhet a n. é. közönség, ha vételkötelezettség nélkül is meglátogat.

Tisztelettel:

JAKAB GYULA.

Mátrai Ignác

órász., ékszerész- és gramofon-üzlete Csikszereván.

Ajánlja dusan berendezett és legújabb szerkezetű

Inga- Zenit-, arany-, ezüst- és Omega zsebórákat.

Állandó nagy raktár valódi drágakövi ékszerekben.

A legújabb és legtekélyesebb, tiszta

Gramofonok- és lemezekből

szintén nagy raktárt tart, és gyűri áron lesznek árusítva.

Látszerészi cikkek nagy választékban.

Olcsó árak! — Pontos kiszolgálás!

Nem mese!

Ha pattanása vagy szepője van, a mi „Hez” esoda szappannal el nem mulik. — úgy pénzét kötelesek vagyunk visszatéríteni. — 1 drh. „Hez” esoda szappan 2.50 fillér. 3 drh. „Hez” esoda szappan 7 korona. Használati utasítás hozzájár. — A pénz előzetes bekiadásánél portó 30 fillér, utánvételes kiadásnál portó 84 fillér. Diszkrét en küldi: „Hez” illatszereár Budapest, VIII. László-utca 36. Nagy ár jegyzékünk ingyen es bérmentve.

HIRDETÉSEKET

olcsó ár mellett felvesz a kiadóhivatal.

POHARAS

Legjobb sör

a „Pilseni Ósforrás”

SÖR

Egyedüli elárúsító hely:

Csikvármegye területén

CSIKSZEREDABAN

özvegy Nagy Istvánné Zöldfa-vendéglője

hol mindnap frissen csapolva poharankint kapható.

Értesítés!

Tudomására hozom a n. é. helybeli — vidéki közönségnek, hogy raktárt tartok mindenemű

Cserepálhákból

Elvállalom mindenemű cserepálhá és takaréktűzhelyek felállítását, átalakítását es takarítását, továbbá fűrdőkádák es burkolatok kirakását fajene porcellánból es minden eszarmába vágó dílgókat porosan es leküsméretesen eszközlik. Vidékre is lello felvilágosítást nyújtok. Esztokeznél lehet MICHINA FZSÓ es VFJE cégnél Csikszerevánban.

A nagyérdemű közönség szíves partfogását kerve, maradok tisztelettel:

LUKÁCS FERENC,
cserepálhás.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

Kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban es illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant vizet es pouderi, ha nincs rajta az eredeti es egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. — Akkor sem kell elfogadni helytelen es utánzott kölnivizet, kölniviz-pouderi es kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég képviselete

Holczér Emil Zoltán, Budapest VII. ker., Szigetvári utca 16. szám.

Egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol es közli, hol szerezhető be az eredeti minőség.